

ABC ZAWODOWEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ (16)

Zawodowa odpowiedzialność cywilna biur usług płatniczych

Dynamiczne zmiany w rozwoju gospodarczym kraju spowodowały także zmiany w zakresie funkcjonowania rynku usług płatniczych. Skończył się okres „monopolu banków” na obsługę usług płatniczych i do realizacji tych usług dopuszczone zostały inne podmioty.

Podstawą regulacji całego rynku usług płatniczych na terenie Unii Europejskiej jest Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego. Jej celem było przede wszystkim otwarcie rynku finansowego na nowe podmioty, tak aby umożliwić podmiotom innym niż banki świadczenie usług płatniczych.

Usługi płatnicze w Unii Europejskiej i Polsce

Dyrektywa określa rodzaje prowadzonych usług finansowych oraz wprowadza minimalne zabezpieczenia i nadzór nad nimi w celu zapewnienia użytkownikom korzystającym z tych usług pełnego bezpieczeństwa obrotu finansowego.

Wcześniej działalność w zakresie świadczenia usług finansowych – także w Polsce – była prowadzona na zasadzie swobody działalności gospodarczej. Oczywiście ze względu na bezpieczeństwo istniał wymóg uzyskania i posiadania zezwolenia na świadczenie tych usług lub przy określonym węższym zakresie świadczenia tych usług (np. głównie przyjmowania wpłat) bez konieczności uzyskiwania zezwolenia, a tylko na podstawie wpisu do rejestru prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Do polskiego prawa przepisy powyższej Dyrektywy zostały wdrożone ustawą z 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2020 r., poz. 794, 1639). Ustawa ta była wielokrotnie zmieniana i modyfikowana, np. największą, ustawą z 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw.

Ustawa wprowadziła zasadę, że usługi płatnicze mogą być wykonywane jedynie przez dostawców usług płatniczych, tzn. przez banki (tradycyjnie) oraz inne instytucje płatnicze, instytucje pieniądza elektronicznego oraz biura usług płatniczych.

Poza bankami każda taka instytucja musi uzyskać zezwolenie na prowadzenie takiej działalności z KNF w formie krajowej instytucji płatniczej lub wpisu do rejestru usług płatniczych jako biuro usług płatniczych.

Szczegółowe i bardzo złożone przepisy tej ustawy regulują wszystkie zagadnienia ich założenia i funkcjonowania, w tym także bezpieczeństwa i zabezpieczeń finansowych. Dla Biur Usług Płatniczych jest to obo-

wiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej.

Jak pracują biura usług płatniczych

W praktyce wiele osób nie zna zasad funkcjonowania biur usług płatniczych zwanych potocznie „punktami opłat”. Takie punkty prowadzi także Alwis & Secura w biurach ubezpieczeń prowadzonych przez OFWCA. Ustawa pozwala na takie działania – prowadzenia punktów wraz z prowadzeniem innej działalności – a w naszym przypadku świetnie się to uzupełnia.

działalność na rynku usług płatniczych, w szczególności z tzw. sektora fintech, tj. z tej części rynku finansowego, która dostarcza usługi i rozwiązania wykorzystujące najnowocześniejsze technologie, takie jak sztuczna inteligencja, automatyczne doradztwo czy analizy dużych baz danych.

Każde biuro (punkt) usług płatniczych ma indywidualny numer identyfikacyjny, który powinien być udostępniany klientom np. poprzez zamieszczanie go na pieczęcie potwierdzającej przyjęcie wpłaty. To także gwarancja, że taki punkt działa legal-

nie lub mylna kwota). W takich sytuacjach biuro usług płatniczych zawsze ponosi pełną odpowiedzialność za nieprawidłowe wykonanie usługi. Obowiązkowym działaniem jest szybka reakcja na każdą zgłoszoną reklamację oraz naprawienie popełnionego błędu, np. poprzez ponowne poprawne wykonanie usługi i zwrot wszystkich faktycznych kosztów, które klient poniósł w związku z tą pomyłką.

Koszty te powinny być udokumentowane i mogą obejmować np. naliczone odsetki za nieterminową wpłatę. Dla zapewnienia bezpieczeństwa i poprawno-

ści płat gotówki, dokonywanie transakcji płatniczych – przelewy, zlecenia stałe, polecenia zapłaty oraz prowadzenie operacji instrumentami płatniczymi. Czyli usługami, które mogą prowadzić biura usług płatniczych jako Małe Instytucje Płatnicze.

Zakres ochrony ujęty w rozporządzeniu ministra finansów wynika z ustawy o usługach płatniczych.

Ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia żadnych kar umownych i administracyjnych oraz strat powstałych na wskutek działań wojennych, stanu wojennego, rozruchów, zamieszek oraz aktów terroru.

Suma gwarancyjna ubezpieczenia jest wyliczana od obrotu, czyli całej kwoty wszystkich transakcji w ciągu ostatnich 12 miesięcy i wynosi ona 0,6% od wielkości obrotu. Przy umowach dłuższych niż rok istnieją specjalne mechanizmy zwiększania sumy gwarancyjnej za każdy kolejny miesiąc ubezpieczenia.

Przy biurach nowych suma gwarancyjna jest ustalana na podstawie opracowanego programu działalności i planu finansowego. Niektórzy ubezpieczyciele w takich sytuacjach zakładają automatyczne zwiększanie sumy gwarancyjnej do faktycznie występującego obrotu i rozliczają składkę za ubezpieczenie po jego zakończeniu.

Składki za ubezpieczenie nie są wysokie i np. przy obrocie biura 5 mln zł wynoszą ok. 900-1200 zł.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej biura usług płatniczych musi być zawarte na jeden dzień wcześniej przed rozpoczęciem świadczenia usług płatniczych. Ubezpieczenia te prowadzi większość polskich ubezpieczycieli.

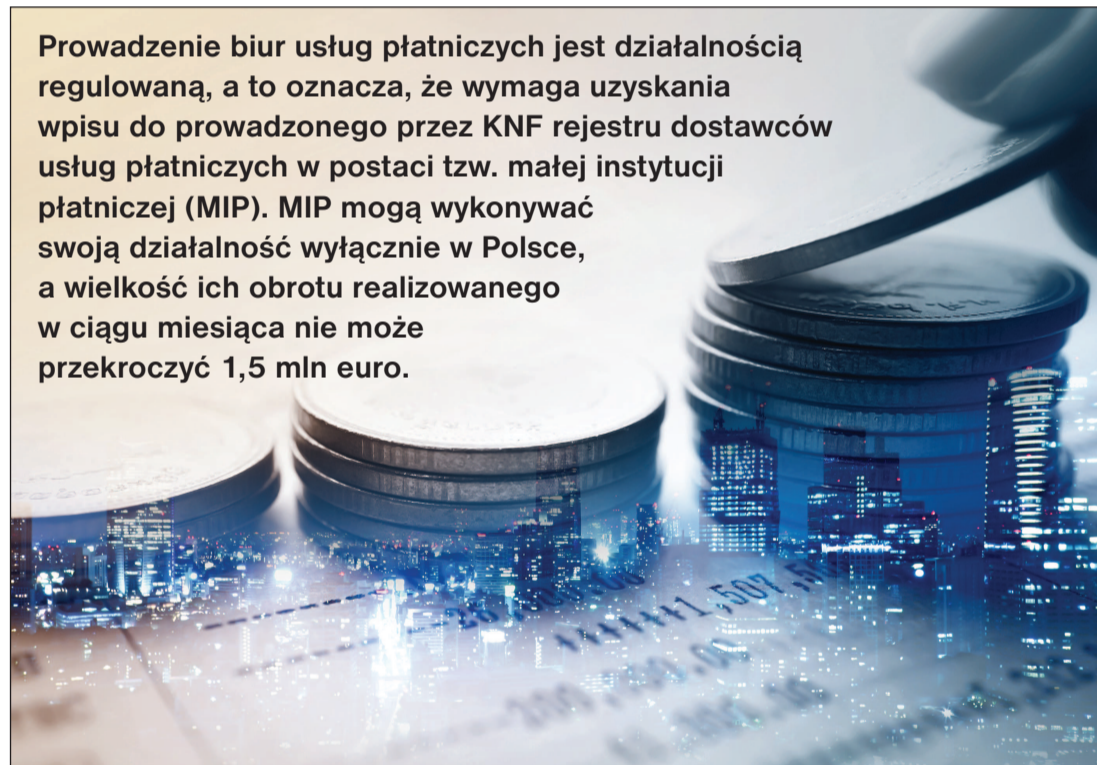
Ubezpieczenie nie jest skomplikowane pod względem merytorycznym. Krajowe instytucje płatnicze, posiadające sieć biur usług płatniczych (agentów) negocjują często z ubezpieczycielami warunki ubezpieczeń i wysokości składek dla swoich biur.

Ubezpieczenie to nie jest czysto zawodowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, ale obejmuje ochroną osoby zarządzające biurami i zatrudnione w tych biurach.

Jest także obowiązkowe, zabezpiecza roszczenia klientów i moim zdaniem kwalifikuje się do zaliczenia do tej grupy ubezpieczeń.

dr Stanisław Kuta
doradca zarządu
Alwis & Secura

Prowadzenie biur usług płatniczych jest działalnością regulowaną, a to oznacza, że wymaga uzyskania wpisu do prowadzonego przez KNF rejestru dostawców usług płatniczych w postaci tzw. małej instytucji płatniczej (MIP). MIP mogą wykonywać swoją działalność wyłącznie w Polsce, a wielkość ich obrotu realizowanego w ciągu miesiąca nie może przekroczyć 1,5 mln euro.

W biurach ubezpieczeń, zwłaszcza jednoosobowych, zawsze jest osoba, która obsługuje punkt przyjmowania opłat. Biuro ubezpieczeń jest więc zawsze otwarte, przyjmuje wszystkich klientów, ułatwia kontakt z OFWCA. Sam agent może być u klientów, załatwiać inne sprawy czy uczestniczyć w szkoleniach bez obawy, że jego biuro jest zamknięte.

Tak jak wspominałem powyżej, prowadzenie biur usług płatniczych jest działalnością regulowaną, a to oznacza, że wymaga uzyskania wpisu do prowadzonego przez KNF rejestru dostawców usług płatniczych w postaci tzw. małej instytucji płatniczej (MIP). MIP mogą wykonywać swoją działalność wyłącznie w Polsce, a wielkość ich obrotu realizowanego w ciągu miesiąca nie może przekroczyć 1,5 mln euro.

Wprowadzając takie zmiany, ustawodawca uznał, że MIP mogą być atrakcyjną formą prowadzenia działalności przez podmioty dopiero rozpoczynające

nie, zgodnie z najwyższymi standardami i obowiązującym prawem. Dla klienta zawsze najważniejsza jest szybka realizacja przelewu – wpłaty oraz bezpieczeństwo tej wpłaty.

Ustawa o usługach płatniczych precyzyjnie reguluje działalność punktów opłat i m.in. określa, że transakcja płatnicza realizowana w punkcie usług płatniczych na terenie kraju musi być zrealizowana w ciągu dwóch dni. W punktach prowadzonych przez Alwisa jest to w zasadzie następny dzień obczy po dokonaniu płatności.

Trzeba podkreślić, że tym, co powinno cechować każde dobre biuro usług płatniczych, jest pełna odpowiedzialność za prawidłowe wykonanie usługi, jej wysoka jakość i dostosowanie do potrzeb klienta, np. pod kątem godzin świadczenia usługi.

Oczywiście tak jak wszędzie, tu również może się zdarzyć pomyłka (nieprawidłowe konto, niewłaściwy opis czy niepełna

świadczenia usług każde biuro musi posiadać obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej.

Ubezpieczenie OC biur usług płatniczych

Podstawą prawną tego ubezpieczenia jest rozporządzenie ministra finansów z 18 kwietnia 2012 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia biur usług płatniczych wymaganego w związku ze świadczeniem usług płatniczych łączących się z wykonywaniem transakcji płatniczych wynikających z ustawy o świadczeniu usług płatniczych (Dz.U. z 2014 r., poz. 873, 1309). Wydane ono zostało na podstawie delegacji ustawowej wynikającej z art. 125 ust. 9 ustawy z 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.

Ubezpieczenie to jest przeznaczone dla biur i osób świadczących usługi płatnicze, nie tylko związane z przyjmowaniem wpłat, ale także z innymi usługami, takimi jak dokonywanie wy-